

Toimielimille
Toimialojen ja vastuualueiden vastuuhenkilöille
Toimintayksiköiden vastuuhenkilöille
Tilivelvollisille
Tytäryhtiöille

TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE 2026

1.	Sastamalan kaupungin toimintaa, taloudenhoitoa ja sisäistä valvontaa koskevat ohjeet	2
2.	Taloussuunnitelmaan sisältyvät keskeiset teemat ja tehtävät	2
3.	Käyttösuunnitelmat.....	4
4.	Talousarvion sitovuus ja talousarviomuutokset / käyttötalous	5
5.	Hankinnat/hankintapäätökset, laskujen hyväksyminen	5
6.	Investointien sitovuus ja investointiohjelman toteuttaminen	5
7.	Talousarvion seuranta ja raportointi	6
8.	Maksuvalmiussuunnittelu	7
9.	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	7

Sastamalan kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.12.2025 talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2027-2028.

Tämä ohje sisältää vuoden 2026 talousarvion yleiset hallinnolliset täytäntöönpano-ohjeet. Lisäksi tulee noudattaa Sastamalan kaupunginhallituksen mahdollisia myöhemmin antamia täydentäviä ohjeita. Myös kaupunginjohtaja ja/tai talousjohtaja voivat täsmentää ohjeita tarvittaessa.

Täytäntöönpano-ohjeet saatetaan tiedoksi ja soveltuvin osin noudatettavaksi myös kaupungin tytäryhtiöille. Tytäryhtiöt käsittelevät omat talousarvion täytäntöönpanoon liittyvät ohjeensa hallituksissaan.

1. Sastamalan kaupungin toimintaa, taloudenhoitoa ja sisäistä valvontaa koskevat ohjeet

Sastamalan kaupungin toimintaa, taloudenhoitoa ja sisäistä valvontaa ohjaavat kuntalain, toimialakohtaisen lainsäädännön ja hyvää hallintotapaa koskevien periaatteiden lisäksi

- hallintosääntö
- omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje
- rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
- sisäisen valvonnan ohje
- hankintaohje
- tietosuoja- ja tietoturvaohje
- talousarvion täytäntöönpano-ohjeet
- muu päätöksentekoon, taloushallintoon ja henkilöstöhallintoon liittyvä ohjeistus

Ohjeet löytyvät ajantasaisina kaupungin intranet-sivuilla valikon Työn tueksi kohdan alta **'Säännöt, määräykset ja ohjeet'** sekä talous- ja henkilöstöhallinnon omista osioista. **Lainsäädännön ja edellä mainittujen ohjeiden muutokset edellyttävät myös toimialojen omien delegointien, ohjeiden ja toimintatapojen tarkennuksia.**

Jokaisen toimialan, vastualueen tai toimintayksikön toiminnasta vastaavan tai muun tilivelvollisen tulee perehtyä em. ohjeisiin ja huolehtia niiden noudattamisesta omalla vastuu-/tehtäväalueellaan.

2. Taloussuunnitelmaan sisältyvät keskeiset teemat ja tehtävät

a. Strategia määrittelee toiminnan ja tavoitteet

Sastamalan strategian mukainen visio on **Omannäköisen elämän Sastamala.**

Strategia rakentuu seuraaville kokonaisuuksille:

- Hyvinvointia asumiseen ja elämiseen
- Osaamista tulevaisuuden tekijöille
- Elinvoimaa työstä ja yrittäjyydestä

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet perustuvat strategiaan.

Keskeisistä teemoista on laadittu vuoden 2026 kaupunkitasoiset toiminnalliset tavoitteet, jotka toimivat viitekehyksenä toimialojen strategiaan pohjautuviin valtuustotason sitoviin tavoitteisiin vuodelle 2026.

Strateginen mittaristo päivitetään kaupungin uuden strategian yhteydessä. Uuden strategian mukaisista mittareista raportoidaan kaupungin puolivuotiskatsauksessa.

b. Tasapainoinen talous

Vuoden 2026 talousarvio on alijäämäinen ja suunnitelmavuosina 2027–2028 talouden on arvioitu heikenevän edelleen vuoden 2026 tasosta. Kaupunginvaltuusto on päättänyt kaupungissa tarkastelun kohteena olevista sopeuttamistoimista suunnitelmakaudella alla luetellun mukaisesti:

Sivistyksen palveluverkkosuunnitelma

- palveluverkon tarkastelu asukasmäärän, nuorten- ja lasten määrän vähetessä (koulut, päiväkodit, kirjastot, liikuntapaikat)
- palveluyksiköiden henkilöstöresurssien tarkastelu
- oppimisen tuen resurssoinnin tarkastelu siirtymävaiheen jälkeen

Kiinteistöjen määrä

- sotekiinteistöjen yhtiöittäminen omaan konserniin
- kiinteistöomaisuuden tarkastelu muiden kuin oman palvelutuotannon ja sote-kiinteistöjen osalta
- uusien kiinteistöjen täysimääräinen hyödyntäminen
- käytöstä poistetuista kiinteistöistä luopuminen myymällä ja tarvittaessa purkamalla

Henkilöstön määrä ja kokonaiskustannukset

- täyttölupien tarkka harkinta, henkilöstön vähentäminen
- tehtäväkuvien tarkastelu
- lomapalkkavelan pienentäminen uuden ohjeistuksen avulla
- vapaaehtoiisiin vapaisiin uudenlainen kannustava malli tukemaan työssä jaksamista
- ostopalveluiden käytön/oman henkilökunnan käytön arviointi tapauskohtaisesti

Sopimuskannan tarkastelu

- sopimuskannan tarkastelu kaikilla vastuualueilla (esim. tietohallinnon sopimus)

Kaupungin tuloperustan vahvistaminen

- uusiutuvan energian hankkeita hyödyntämällä
- yksityisen rakentamisen mahdollistaminen (toimiva kaavoitus ja lupakäytännöt)
- kiinteistöveroselvityksen jatkaminen

Yhteistyömahdollisuuksien laajentaminen muiden kuntien kanssa

- rakennusvalvonnan yhteistyöalueen laajentaminen
- ympäristösuojelun yhteistyöalueen laajentaminen

Maksujen, taksojen ja avustusten arviointi

- tarkastellaan maksuihin ja taksoihin tehtävien mahdollisten korotusten vaikutus kaupungin tuloihin
- arvioidaan säästöjen vaikutukset avustettaviin kohteisiin

Tekoälyn ja digitalisaation tehokas hyödyntäminen

- tekoälypolitiikan hyödyntäminen kaupungin hallinnon ja palvelujen järjestämisessä

Investoinnit

- investointitaso korkeintaan poistotason suuruinen

Kaupungin korkea investointitaso, tulorahoituksen väheneminen ja talouskehityksen epävarmuus muodostavat riskin talouden tasapainolle. **Tasapainon säilyttäminen edellyttää toiminnan ja talouden suunnitelmallisuutta ja varautumista taloustilanteen heilahteluihin sekä tarkkaa määrärahojen ja tuloarvioiden seurantaa.**

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä talousarvion sopeuttamistehtävien valmistelu aikataulutetaan johdoryhmän toimesta. Hallitukselle raportoidaan valmistelusta säännöllisesti ja valmistelutyö esitellään kokonaisuudessaan toukokuun lopussa.

c. Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstöpolitiikan linjaukset on esitetty talousarvion luvussa 5: Henkilöstö.

Henkilöstöjaosto antaa tarvittaessa henkilöstöasioita koskevia tarkempia linjauksia ja ohjeita.

Henkilöstösuunnittelun avulla huolehditaan kaupungin palvelutuotannon edellyttämän henkilöstön oikeasta määrästä ja rakenteesta sekä turvataan riittävä osaaminen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi ja uusien toimintamallien kehittämiseksi. Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan myös väestökehityksestä johtuvat palveluiden kysyntään ja resurssien kohdentamiseen sekä henkilöstön eläköitymiseen liittyvät muutostarpeet.

Sastamalan kaupungin strategia vuosille 2026–2030 valmistellaan loppuvuoden 2025 ja alkuvuoden 2026 aikana ja sen pohjalta laaditaan strategiaa täydentävä henkilöstöohjelma, jossa määritellään tarkemmin minkälaisilla henkilöstöjohtamisen toimenpiteillä tuetaan strategian toteutumista.

Henkilöstökustannuksia hallitaan aktiivisesti ja suunnitelmallisesti osana henkilöstön ja talouden johtamista. Esihenkilöiden tulee seurata kuukausittain henkilöstökustannusten kehittymistä ja kiinnittää johtamisessa huomiota henkilöstökustannusten hallintaan (mm. tehtävien täyttäminen, sijaisuudet, työaikasunnittelu, ylityöiden ja työaikakorvausten minimointi, sairauspoissaolokustannukset, henkilöstön ja henkilötyövuosien määrä, osa-aikaisuudet yksilöllisten työaikatarkistusten yhteydessä, tehtäväjärjestelyt tehtävien avautuessa).

Täyttölupamenettely on määritelty hallintosäännössä.

3. Käyttösuunnitelmat

Kunkin toimialan ja vastuualueen omilla talousarviosivuilla on esitetty:

- toimialan tehtävät kaaviomuodossa
- toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus
- toimialan katsaus suunnitelmakaudelle
- toimialan valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026 (tulokortti, **sitova taso**)
- toimialan valtuustotason sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2026 (määräraha- ja tulotaulukko, **nettositova**)
- vastuualueen tehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus
- vastuualueiden toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella
- vastuualueen lautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026
- vastuualueen lautakuntaan nähden sitovat taloudelliset tavoitteet (määräraha- ja tulotaulukko, **nettositova**)
- vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (ei-sitova)
- lisätiedot tarvittaessa: mm. talouslukujen vertailtavuuteen vaikuttavat muutokset ja muut huomiot.

Käyttösuunnitelmat laaditaan sekä käyttötaloudesta että investoinneista (määrärahat ja tavoitteet). Käyttösuunnitelmassa esitetään valtuuston myöntämän kokonaismäärärahan tarkempi kohdennus vastuualueille ja investointimäärärahan kohdennus hankkeille.

Käyttösuunnitelman esitystarkkuus:

- Käyttötalouden käyttösuunnitelmat sisältävät toimialoitaisen ja vastuualueittaisen käyttösuunnitelman tiliryhmätasolla. Lisäksi informatiivisuuden lisäämiseksi käyttösuunnitelma-aineistoon liitetään toimintayksikkökohtainen käyttösuunnitelma "menot, tulot ja netto" -tasolla.
- Investointien käyttösuunnitelma, kts. kohta 5.

Käyttösuunnitelman yhteydessä huomioidaan ja valmistellaan

- Sitovien tavoitteiden aikataulujen ja vastuuhenkilöiden määrittely
- Talousarvioon sisältyvät sitovat tavoitteet huomioidaan käyttösuunnitelmissa ja toiminnassa.

Käyttösuunnitelmat valmistellaan ja käsitellään lautakunnissa 27.2.2026 mennessä. Käyttösuunnitelmat saatetaan tiedoksi ja mahdolliset määrärahasiirrot päätettäväksi kaupunginhallitukselle 16.3.2026 ja –valtuustolle 20.4.2026.

Käyttösuunnitelmien tallennus:

- Toimialat tallentavat käyttösuunnitelmalukunsa 100 euron tarkkuudella Clausion FPM-taloussuunnitelmaohjelmaan sarakkeelle 'Käyttösuunnitelma'.
- Käyttösuunnitelmaan sisältyvät valtuusto- ja lautakuntatasoiset sekä mahdolliset yksikötason operatiiviset tavoitteet tallennetaan ja niiden toteutumista seurataan Targetor-järjestelmässä. Lautakuntatasoisia vastuualueen käyttösuunnitelmataavoitteita toimitelime voi vat vuoden aikana täydentää ja tarkentaa tarpeen mukaan.
- Toimialat ja vastuualueet voivat tehdä talousarviovuoden aikana muutoksia käyttösuunnitelmaan talousarvion sitovuusmääräykset huomioon ottaen.
- Käyttösuunnitelmamuutokset tallennetaan myös Clausion FPM- taloussuunnitelmaohjelmaan.

Käyttösuunnitelmamuutoksien teknisestä tallentamisesta annetaan erilliset tarkemmat ohjeet.

4. Talousarvion sitovuus ja talousarviomuutokset / käyttötalous

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion sitovuus on määritelty talousarviokirjan luvuissa 10.

Toimialojen tulee sovittaa toimintansa siten, että valtuuston myöntämät sitovat määrärahat eivät ylitä.
Lähtökohtaisesti määrärahojen lisäyksiä ei talousarviovuoden aikana tehdä.

Mikäli toimialoilla todetaan käyttösuunnitelmaan sisältyvistä priorisoinneista ja tasapainotustoimenpiteistä huolimatta ylitysriski, toimitaan seuraavasti:

- Toimialue käynnistää välittömästi **uusia tasapainottavia toimenpiteitä tarvittavassa laajuudessa**. Tarkastelu tehdään vastuualueen **kaikki vastuualueet kattavasti ja** käyttösuunnitelmat tarkistetaan tasapainotuksen edellyttämällä tavalla. **Määrärahojen lisäystarpeet katetaan aina ensisijaisesti toimialan sisäisin määrärahasiirtein.**
- Mikäli tasapainotusta ei kyetä kokonaan hoitamaan toimialan sisällä, tarkastelua jatketaan koko kaupungin tasolla. Johtoryhmän tehtävänä on tällöin selvittää, millä tavoin muut toimialat voivat osallistua tasapainotukseen. Tarvittavat tasapainotukset etsitään **talouden ja toiminnan kokonaistarkastelun kautta**.
- Edellä mainittujen toimenpiteiden jälkeen toimiala voi tarvittaessa tehdä lautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle määrärahan muutosesityksen. Esityksen tulee sisältää:
 - Tämän valmisteluohjeen liitteessä 1 olevan lomakkeen mukaiset **perustelut ja tiedot**. Lomake liitetään määrärahan muutosesitykseen ja se toimii taustamateriaalina muutosesityksen eri käsittelyvaiheissa.
- Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviopoikkeamat/ylitykset, joita ei ole hyväksytty talousarviomuutoksina valtuustossa talousarviovuoden aikana, tulee viedä kaupunginhallitukseen ja valtuustoon viimeistään tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä sekä annettava tästä selvitys tilinpäätöksen toimintakertomuksessa.
- Toimialat tallentavat hyväksytyt talousarviomuutokset Clausion FPM-taloussuunnitteluohjelmaan.

Liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman hyväksyy liikelaitoksen johtokunta valtuuston talousarviokäsittelyn jälkeen. Liikelaitosten tulee järjestää toimintansa valtuuston talousarviossa asettamien kehystavoitteiden mukaisesti.

5. Hankinnat/hankintapäätökset, laskujen hyväksyminen

Uusien toimintojen käynnistämisestä sekä yhteistoiminta- tai hankintasopimuksista tulee aina tehdä asianmukaiset päätökset ja samalla tulee arvioida toimenpiteen kustannusvaikutukset, **vaikuttavuus** ja taloudelliset toteuttamismahdollisuudet koko vaikutusajalle. Pitkäaikaisiin sopimuksiin tulee sisällyttää myös irtisanomismahdollisuus. Sopimusten hyväksymistä koskeva ratkaisuvallta on määritelty hallintosäännössä.

Hankinnoissa noudatetaan kaupungin voimassa olevaa hankintaohjetta.

Päätös tositteiden hyväksyjistä tehdään toimialoilla hallintosäännön mukaisesti ja päivitetään tarvittaessa.

Yksittäisiin hankintoihin harkittavat leasing-sopimukset käydään läpi aina talousjohtajan kanssa ennen hankinnan suorittamista. Osamaksusopimuksia ei tehdä.

6. Investointien sitovuus ja investointiohjelman toteuttaminen

Vuoden 2026 investointimäärärahat ovat nettositova toimialatasolla. Poikkeuksena on Tilakeskus, jolla on oma sitova investointimäärärahansa. Myös Vesi -liikelaitoksella on erillinen investointimääräraha.

Toimielimet vahvistavat perusinvestointeja koskevan käyttösuunnitelman (konserni- ja elinvoimapalveluiden ja sivistystoimen investoinnit, Tilakeskuksen pieninvestoinnit, yhdyskuntarakentamisen perusinvestoinnit ja kalusto/hankinnat sekä Sastamalan Veden investoinnit). Käyttösuunnitelmissa huomioidaan investointisuunnitelman linjaukset ja perustelut (talousarvion luku 14). **Suosittelavaa on kohdentaa investointimäärärahoja vuoden kuluessa jaksotetusti 2-3 erässä, jotta myös loppuvuoden kiireelliset tarpeet voidaan toteuttaa kokonaismäärärahan puitteissa.**

Investointien käyttösuunnitelman yhteydessä tarkasteltavat ja esitettävät asiat:

- investointimäärärahan kohdennus investointihankkeille
- investointihankkeiden täsmennetyt kustannusarviot
- hankkeiden toteutusajankohta (arvioitu aloitus- ja päättymisajankohta, kk/vuosi)
- pienhankkeissa ja -hankinnoissa investointikriteerin tarkastelu ja perustelut (vuosikorjaus vai investointi, käyttötaloushankinta vai investointi)

Investointisuunnitelma sisältää erittelyn elinvoimainvestoinneista ja muista isoista rakennusinvestoinneista. Isot investointihankkeet tulee toteuttaa/käynnistää erittelyn mukaisesti vuoden 2026 aikana, ellei hankkeen ulkopuolisesta rahoituksesta muuta johdu. Hankkeista on talousarviossa esitetty kustannusarvio, toteutusajankohta sekä vuoden 2026 talousarvioon sisältyvä ohjeellinen määräraha. Määrärahasta voidaan investoinnin aikataulutuksesta tai toteutustavasta johtuen poiketa sitovan kokonaismäärärahan puitteissa. Poikkeamat käsitellään hallintosäännön rajaamin valtuuksin (toimielin/hallitus/valtuusto).

Pienet investointihankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan vuosikuluksi käyttötalouden puolelle.

Investointien käsittely

Isojen investointihankkeiden toteutuksesta päätetään **hallintosäännön mukaisesti**. Isojen hankkeiden määrärahoista ja muutoksista päättää kaupunginhallitus (500 000 -1 000 000 euron hankkeet) tai kaupunginvaltuusto (yli 1 000 000 euron hankkeet). Alle 500 000 euron hankkeista ja määrärahamuutoksista päättää ao. lautakunta, ellei hankkeen merkittävyys edellytä hallitus/valtuustokäsittelyä.

Määrärahojen ohjeellinen käyttö on määritelty investointikokonaisuuksien linjauksissa ja kunkin toimialan määräraha-aulukon yhteydessä. Lautakuntatason käyttösuunnitelmat pohjautuvat tehtyihin linjauksiin. Lautakunta voi tarvittaessa siirtää määrärahoja investointiryhmien ja hankkeiden välillä lukuun ottamatta hallituksen/valtuuston päätösvaltaan kuuluvia isoja investointeja.

Kaikki investoinnit esitetään johtoryhmässä ennen toimielinkäsittelyä ja käyttösuunnitelmien vahvistamista. Menettelyn tavoitteena on varmistaa investointiohjelman oikea-aikaisuus ja priorisointi ottaen huomioon myös käyttäjätahojen tarpeet (asukkaat, yrityssektori, kaupungin omat toimintayksiköt).

Investoinnin valmistumisesta tulee ilmoittaa hankkeen valmistuttua Monetralle kirjanpitoon reaaliaikaisesti, jotta poistojen kirjaus voidaan aloittaa heti hyödykkeen käyttöönoton yhteydessä.

7. Talousarvion seuranta ja raportointi

Talousarvion toteutumisen jatkuvaan seurantaan ja **ennakointiin** on kiinnitettävä erityistä huomiota. **Poikkeamiin toimialojen on reagoitava välittömästi.**

Maaliskuun ja syyskuun neljännesvuosiraportit laaditaan kevennetyllä sisällöllä pääpainona talouden toteutuma ja koko vuotta koskeva ennuste. Kesäkuun raportti laaditaan laajempaan ja siinä raportoidaan strategian mukaisista mittareista, valtuustoon nähden sitovista toimialakohtaisista toiminnallisista tavoitteista sekä lautakuntatason toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Kesäkuun osavuositarkastuksessa myös kaupungin tytäryhteisöt raportoivat omien tavoitteidensa ja taloutensa toteutumista.

Toimialat ja toimielimet suorittavat käyttösuunnitelmiansa säännöllistä seurantaa. Tarkastelun kohteena ovat määrärahaseurannan lisäksi talousarvion edellyttämät toimenpiteet ja niiden toteutus sekä lautakuntatason operatiiviset tavoitteiden toteutuminen ja tarkennukset. Talousarvion toteutumistilanne sekä koko vuoden ennuste saatetaan toimielimille tiedoksi säännöllisesti (kuukausittain tai muun kokousrytmin mukaisesti).

Kirjanpidon kuukausiaikataulu vuodelle 2026 löytyy intrasta: Työn tueksi/talousspalvelut/talousseuranta. Kirjanpidon kausiaikataulussa määritellään päivämäärät, mihin mennessä minkäkin kuukauden myynti- ja ostolaskut sekä kirjanpidon muistiot tulee olla tehtynä/hyväksyttynä. Aikatauluja on tärkeää noudattaa, jotta kirjaukset menevät oikealle kuukaudelle ja raportointi antaa oikean kuvan taloustilanteesta. Kausiaikataulusta selviää myös talousraporttien kuukausittaiset valmistumisen aikataulut.

Talousarvion ja siihen sisältyvien tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti myös toimialojen ja konsernihallinnon yhteisissä seurantaneuvotteluissa sekä johtoryhmän suunnittelupalaverissa.

Hallitukselle ja valtuustolle raportoidaan vuosittain seuraavasti:

- **Neljännesvuosiraportti 31.3. ja 30.9.** (tiedot Valtiokonttorille 30.4. ja 31.10. mennessä)
- **Puolivuotisraportti 30.6.** (tiedot Valtiokonttorille 15.8. mennessä)
- **Tilinpäätösraportointi 31.12.**

Vuoden 2026 talousasioiden alustava aikataulu on esitetty alla olevassa taulukossa. Tarkemmat ohjeet ja työvaiheiden aikataulu annetaan lähempänä raportointiajankohtaa. Raportit saatetaan tiedoksi hallitukselle ja valtuustolle sekä tarkastuslautakunnalle.

Talousasioiden alustava aikataulu v. 2026	Tiedot tarvitaan viimeistään	Viranomaisraportti VK:lle	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto
Alustava käyttösuunnitelma	9.1.	15.1. (KTAS)			
Tilinpäätösarvio	22.1.	25.1. (TPA)			
Käyttösuunnitelmat 2026			27.2.	16.3.	20.4.
Tilinpäätös			2.3.	30.3.	22.6.
Q1-raportointi 2026	24.4.	30.4. (KKNR)	16.5.	18.5.	22.6.
Q2-raportointi 2026	10.8.	14.8. (KKNR & TPE)	28.8.	7.9.	28.9.
Q3-raportointi 2026	27.10.	30.10. (KKNR)	28.10.	16.11.	7.12.
Talousarvio 2027			30.10.	16.11.	7.12.
Tilinpäätös 2026			x.3.2027		

8. Maksuvalmiussuunnittelu

Maksuvalmiussuunnittelua varten toimialojen tulee ilmoittaa talousjohtajalle suurimmista sopimusten mukaisista maksuaikatauluista (urakkasopimukset, toistuvat maksut ym.) sekä muista yksittäisistä yli **300.000** euron hankinnoista tai tilauksista.

9. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toimialojen, liikelaitoksen ja kaupungin tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan suunnitelmat on laadittu ja riskikartoitus päivitetty talousarvioprosessin yhteydessä. Sisäistä valvontaa toteutetaan toimialoilla säännöllisesti suunnitelman mukaisesti. Riskien arviointia tehdään säännöllisesti ja raportoidaan puolivuositain kaupunkitasolla. Sisäisen valvonnan suunnitelmat ja raportointi ja riskikartoitus laaditaan Targetor-järjestelmän lomakkeille.

Liite 1

Malli:

MÄÄRÄRAHAN MUUTOSesitys 2026, käyttötalous

Lautakunta (pvä,§): _____

Toimiala	
Esitettävä €-muutos (lisäys/vähennys/siirto)	
Perustelu toimialan net- tomäärärahan muutok- selle (lisäystarve, vä- hennysmahdollisuus)	
Selvitys toimenpiteistä ja keinoista, joita vas- tuualue ja toimiala ovat käyttäneet toiminnan so- peuttamiseksi	
Määrärahamuutoksen käsittelyvaiheet *vastuualueen käyttö- suunnitelmatarkastelu *toimialatiimi (pvä/tulos) *jory (pvä/tulos) *lautakunta (pvä)	Vastuualue tarkastelu:
	Toimialan sisäinen tarkastelu/toimialatiimi:
	Johtoryhmä:
	Lautakunta:
Määrärahamuutoksen kattamistapa, esim. siirto toiselta toimialalta	
Selvitys muutoksen vai- kutuksesta sitoviin toi- minnallisiin tavoitteisiin	
Lomakkeeseen liitetään selvitys muutoksen kohdentamisesta käyttösuunnitelmatasolla	
Puutteelliset esitykset palautetaan toimialalle täydennettäväksi. Lomake toimii taustamateriaalina muutosesityksen eri käsittelyvaiheissa.	